

Bruxelles, 11. studenoga 2019.
(OR. en)

13398/19

JEUN 114
EDUC 449
SPORT 100
EMPL 561
SOC 741
DIGIT 166
SUSTDEV 163
CLIMA 295
ENV 914

NAPOMENA

Od:	Predsjedništvo
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Vizija rada s mladima u Europi – klimatske promjene, mladi i rad s mladima – <i>rasprava o politikama</i> <i>(javna rasprava u skladu s člankom 8. stavkom 2. Poslovnika Vijeća)</i> <i>[predložilo predsjedništvo]</i>

Nakon savjetovanja s Radnom skupinom za mlade predsjedništvo je pripremio priloženi dokument za raspravu, koji se dostavlja kao temelj za raspravu o politikama koja će se održati na sastanku Vijeća za obrazovanje, mlade, kulturu i sport 21. i 22. studenoga 2019.

Vijeće za obrazovanje, mlade, kulturu i sport

Bruxelles, 21. i 22. studenoga 2019.

– Rasprava o politici za mlade –

Vizija rada s mladima u Europi – klimatske promjene, mladi i rad s mladima

– dokument predsjedništva za raspravu –

1. Klimatska kriza kao najhitnije globalno pitanje

U tematskom izvješću Međuvladina panela o klimatskim promjenama (IPCC) iz 2018. snažno se naglašava da bi globalno zatopljenje trebalo biti ograničeno na 1,5 °C u odnosu na predindustrijsko razdoblje kako bi se izbjegle najteže posljedice klimatskih promjena. U svibnju 2019. Ujedinjeni narodi objavili su Globalno izvješće o procjeni bioraznolikosti, u kojem se tvrdi da je svijet „upozoren” s obzirom na to da je milijun vrsta pred izumiranjem, što je također povezano s klimatskim promjenama. IPCC je 2019. objavio tematska izvješća o klimatskim promjenama i kopnu te o oceanima i kriosferi. Tijekom posljednjih nekoliko godina klimatske promjene dospjele su u prvi plan javne svijesti, kao i političkih programa diljem svijeta.

2. Klimatske promjene kao ključan prioritet Europske unije

Europska unija stalno se zalaže za sve ambiciozniji pristup ublažavanju klimatskih promjena, a sprečavanje opasnih učinaka klimatskih promjena danas je jedan od njezinih ključnih prioriteta. Postavila je ciljeve za 2030. usmjerene na smanjenje emisija stakleničkih plinova te na povećanje potrošnje energije iz obnovljivih izvora i energetske učinkovitosti. Glavne mjere EU-a kombinacija su financijske potpore i reguliranja. Prema najnovijem istraživanju Eurobarometra mladi smatraju da bi zaštita okoliša i borba protiv klimatskih promjena, uz obrazovanje i osposobljavanje te borbu protiv siromaštva i socijalnih nejednakosti, trebali biti glavni prioriteti EU-a u predstojećim godinama.

U području mladih klimatske promjene spomenute su u komunikaciji Komisije o novoj strategiji EU-a za mlade za razdoblje 2019. – 2027. Komisija je željela da se strategijom mladima omogući „da steknu životne vještine kako bi se nosili sa svijetom koji se mijenja” te da se „posebna pozornost posveti” mladima kao lokalnim i globalnim dionicima, napominjući da se mladi „angažiraju u pogledu izazova na svjetskoj razini, posebice ciljeva održivog razvoja”. Iako strategijom EU-a za mlade za razdoblje 2019. – 2027. nisu obuhvaćene specifične preporuke u vezi s ulogom mladih u odnosu na klimatske promjene, cilj joj je „poticati mlade i pružiti im resurse koji su im potrebni kako bi postali aktivni građani”. U europskim ciljevima za mlade, koji su dio strategije i koji bi trebali inspirirati oblikovatelje politika EU-a, prepoznaje se da „društvo mora djelovati protiv klimatskih promjena i sve većih prijetnji okolišu”.

3. *Mladi: prvi na potezu*

Zanimljivo je da su mladi, kao i u mnogim drugim društvenim promjenama, prvi digli svoj glas.

Kampanje mladih štrajkaša protiv klimatskih promjena nazvane „Svaki petak za budućnost” pokrenute su 2018., nekoliko mjeseci prije objave tematskog izvješća IPCC-a u listopadu 2018. Štrajkovi mladih protiv klimatskih promjena brzo su se proširili diljem svijeta i počeli su dobivati pozornost medija. Unatoč očekivanjima da će prosvjedi postupno oslabjeti, oni su zapravo neprekidno izvlačili sve više mladih na ulice. Na štrajkovima protiv klimatskih promjena u rujnu 2019. okupilo se između 6 i 8 milijuna prosvjednika na 4500 lokacija u 150 zemalja diljem svijeta. Nadalje, osviještenost javnosti i politička rasprava o klimatskim promjenama dosegli su dosad rekordne razine, posebno u EU-u.

Djelovanje mladih u vezi s klimatskim promjenama najbolji je primjer načina na koji su mladi doprinijeli usmjeravanju političkog programa i povećanju opsega rada s mladima. U novom okružju, koje nastaje kao posljedica navedenoga, dolazi do različitih novih pitanja i razmatranja.

4. *Poruka koju treba izvući iz aktivizma mladih protiv klimatskih promjena*

Aktivizam mladih protiv klimatskih promjena pojava je koja svakako zaslužuje promišljanje, uključujući promišljanje s gledišta rada s mladima. Najprije treba raspravljati o vrsti obveze ili poruke koja se šalje društvu i donositeljima odluka činjenicom da mladi, u velikom broju i s izvanrednom energijom, uporno zahtijevaju strože klimatske politike. U mnogim je zemljama njihov glas poslušan te su političari i donositelji odluka pohvalili mlade, zaključili da su njihovi zahtjevi opravdani te su im obećali da će promicati borbu protiv klimatskih promjena, čak i ako su, općenito gledajući, javnost i političari i dalje podijeljeni po tom pitanju. Političko ohrabrenje možda nije uvijek dostatno: iako će ljudi cijeniti i razumjeti bojazni mladih, kada dođe trenutak da se nečega zaista odreknu u, na primjer, privatnom životu ili u načinu upravljanja poduzećima, možda se ne dogodi ništa bitno. To je povezano s možda najvažnijim zadatkom rada s mladima: motiviranjem mladih da budu aktivni građani i podupiranjem njihove vjere u sudjelovanje. Mladi štrajkaši ulažu mnogo energije i nade u svoje djelovanje, a ako se stječe dojam da ono ne vodi nikamo, to bi moglo ozbiljno utjecati na njihovu vjeru u aktivno građanstvo.

5. *Prema metodološkoj obnovi i obnovi obrazovanja*

Uzimajući u obzir iskustvo stečeno u vezi s klimatskim promjenama i političkim aktivizmom mladih, u radu s mladima trebalo bi odgovoriti na njihove bojazni u vezi s klimom, uzimajući istodobno u obzir razlike u njihovim mišljenjima. Budući da je radom s mladima moguće doprijeti do različitih skupina mladih, njime bi ih se moglo potaknuti da se zainteresiraju za klimatske promjene i razmišljanje o okolišu. Osobe koje rade s mladima trebale bi moći govoriti o klimatskim promjenama i biti svjesne učinaka klimatskih promjena na ljudski život i okoliš. To je pitanje ne samo potpore mladima koji su već aktivni, nego i promicanja kritičkog razmišljanja i kreativnosti te ljudskih prava, demokratskih vrijednosti i aktivnog građanstva, kao i preoblikovanja koncepta te mogućeg ponovnog otkrivanja postojećih praksi u okviru rada s mladima.

Već postoji mnogo metoda rada s mladima za obrazovanje o prirodi i okolišu, kao i nevladinih organizacija specijaliziranih u tim područjima. Obrazovanje s pomoću pustolovina i boravka na otvorenom već je dugo povezano s radom s mladima. Postoje centri za mlade koji su usmjereni na obrazovanje o ekologiji. U današnjoj situaciji u kojoj mladi o toj temi sve više razgovaraju s osobama koje rade s njima, možda bi bilo razumno udružiti postojeće znanje o praksama i sudjelovati, uz pomoć mladih, u razvoju novih aktivnosti i metoda rada.

Drugo pitanje odnosi se na način organizacije osposobljavanja i obrazovanja za osobe koje rade s mladima kako bi im se pomoglo da ispune očekivanja mladih. Tom novom situacijom otvaraju se mogućnosti za obnovu obrazovanja. Prelazak na održiviji svijet može se ostvariti samo ako ne izgubimo nadu da ćemo pronaći alternativna rješenja. Aktivna upotreba digitalnih medija za mlade (društveni mediji, umjetnost, videozapisi) prilika je za alternativne vizualne prikaze u vezi s klimom, podizanje svijesti o učincima klimatskih promjena i predlaganje načina njihova suzbijanja.

6. *Učenje iz novih oblika aktivnog građanstva mladih*

Štrajkovi u školama zbog klimatskih promjena svjedoče o pojavi novih oblika djelovanja mladih. Taj pokret nije organizacija mladih, nije politička stranka mladih, nije organiziran putem rada s mladima, nije urota male skupine i nije jednokratno događanje za mlade. Štrajkovi u školama pokazuju da mladi, ako su dovoljno motivirani, pronađu način da se izraze. Za osobe uključene u rad s mladima moglo bi biti korisno razmisliti o vlastitim aktivnostima i metodama u svjetlu djelovanja mladih u području klime, kao i o vrsti mjera koje su nam potrebne kako bismo dopunili postojeće predstavničke modele sudjelovanja mladih kako bi odgovarali novim oblicima aktivnoga građanstva među mladima.

7. *Klimatske promjene u okviru rada s mladima kao međusektorski izazov*

Klimatske promjene široko su društveno pitanje koje obuhvaća i javni i privatni sektor te civilno društvo. Međusektorska politika za mlade već je dugo na dnevnom redu u području mladih i naglašena je u strategiji EU-a za mlade za razdoblje 2019. – 2027. Međusektorska suradnja u području klimatskih promjena treba se ostvariti na najmanje trima razinama: europskoj, nacionalnoj i lokalnoj. U EU-u bi se djelovanje povezano s klimatskim promjenama u području mladih moglo povezati s djelovanjem u bilo kojem sektoru koji se bavi klimatskim promjenama. Na razini vlade svaka aktivnost politike za mlade u području klimatskih promjena trebala bi biti povezana s odgovarajućim općim planovima djelovanja. Budući da se čini da je međusektorska suradnja najuspješnija na lokalnoj razini, moglo bi se preporučiti da se pokrenu aktivnosti u vezi s klimatskim promjenama kojima se povezuju mladi, rad s mladima, drugi relevantni sektori (kao što su škole), organizacije za zaštitu okoliša, organizacije mladih i zainteresirana privatna poduzeća. U okviru rada s mladima na razini općina, službe za mlade imaju mogućnost biti posrednici između mladih, njihovih aktivnosti i donositelja odluka. Mladi svoje bojazni često izražavaju izvan uspostavljenih struktura predstavničke demokracije, putem društvenih medija, digitalnih zajednica, umjetničkog izražavanja, glazbe ili kolektivnih pokreta (kao što su štrajkovi u školama), za što bi moglo biti potrebno daljnje posredovanje.

8. *Pitanja za raspravu*

S obzirom na navedeno, ministri i ministrice pozivaju se da razmisle o jednom od sljedećih triju pitanja ili o više njih (maksimalno tri minute):

- 1) *Kako možemo pojačati kapacitet rada s mladima da bismo odgovorili na nove izazove s kojima se suočavaju mladi u kontekstu klimatskih promjena?***
- 2) *Kako rad s mladima može poduprijeti mlade u njihovu aktivizmu protiv klimatskih promjena i izgradnji održive budućnosti?***
- 3) *Klimatske promjene međusektorski su izazov. Kako sektor mladih može djelovati kao partner u međusektorskoj suradnji?***